

Thuisblijfmoedereten

Vroeger had je moeders, maar moeders bestaan niet meer. Je hebt nu de werkende moeder en de thuisblijfmoeder, de power-moeder, de ploetermoeder en de fulltimemoeder. Die laatste term wordt trouwens door alle soorten moeders geclaimd. Werkende moeders beweren fulltimemoeder te zijn, omdat je, eenmaal moeder, nooit meer niet-moeder kunt zijn. Thuisblijfmoeders vinden dat je pas fulltimemoeder bent bij fulltime aanwezigheid. De ploetermoeder is de half-halfmoeder, die zowel werkt als thuisblijft en beide taken met groot schuldgevoel ten uitvoer schijnt te brengen. De powermoeder maakt carrière en heeft het thuisfront tot in de puntjes geregeld, terwijl zij door het glazen plafond van het bedrijfsleven stoot. Al deze moeders gunnen elkaar dikwijls het licht in de ogen niet, en met recht, vinden zij. Er is maar één keuze goed, en dat is de hare. Anders had zij die keuze toch zeker niet gemaakt?

Kinderen weten precies wat voor soort moeder zij hebben. „Mm, lekker mam, je hebt thuisblijfmoedereten gekookt”, zegt een Frense met z'n neus in de pan op het fornuis. Thuisblijfmoedereten is alles waarmee je tussen de twee en vier uur zoet bent. Niet voortdurend natuurlijk, het eten kookt zichzelf. Maar er moet wel op gepast worden. Gerechten als draadjesvlees, erwtensoep, goulash of ouwewijvensoep. Of toetjes die 'ten minste drie uur' moeten afkoelen. „Bij Maarten hebben ze geen uien”, zegt het Frense nu een beetje provocerend tegen mij. Oprecht enthousiasme over een pan erwtensoep van je moeder moet dadelijk getemperd worden met een kleine tegenaanval, daar ben je tenslotte puber voor.

Het onderwerp 'Wat ze bij Maarten hebben, doen en – vooral – zich veroorloven', begint mij danig de keel uit te hangen. Maartens moeder zorgt 'twee dagen per week' voor de kinderen. Toen ik haar eens voorhield dat ze toch vijf dagen per week werkt, bleek dat ze daarmee de zaterdag en zondag bedoelt. Vreemd dat zo'n powermoeder het weekend erbij claimt. Ik denk dan aan schuldgevoel, maar dat klopt niet volgens haar. Juist in het weekend onderhoudt ze haar sociale contacten en de relatie met haar man en doet ze aan qualitytime met de kinderen („Dat kwartiertje in de auto als ik ze naar hockey breng, levert meer kwaliteit met ze op dan jij in een dag bereikt. Neel.”).

„Wat bedoel je, bij Maarten hebben ze geen uien?” „Nou, jij staat nog zo superouderwets de uien te schillen en te hakken en te zagen. Bij Maarten kopen ze die uien al gesneden in een zakje, bij de Albert Heijn.” „En de spierziekten zeker afgehaald, de sla schoongemaakt, het vlees voorgegaard en de toetjes kant-en-klaar?”, vraag ik plagerig. „Ja natuurlijk. Maarten zegt dat z'n moeder geen tijd heeft voor dingen die een ander ook voor je kan doen”, zegt mijn zoon bloedserieus. „We moeten trouwens een cake bakken voor het goede doel op school. Dat mag zeker wel bij ons, hè mam, want bij Maarten hebben ze dat soort spul niet en dan wou hij hier ook wel eten.” „Soep met daarin met de hand gesneden uien?”, kan ik niet nalaten te vragen. „Tuurlijk, heeft hij ook eens thuisblijfmoedereten.”

Neel Frens

door Martha Aalbers

Op 10 april aanstaande is het in Nederland Broers- en zussendag. Voor het eerst. Vaderdag en Moederdag kenden we al, maar wat moeten we ons bij deze dag voorstellen? **Initiatiefneemster Minke Weggemans: 'Een broer of zus is een uniek persoon in je leven.'**

BIJ DE FOTO Een relatie met je broer of zus moet je blijven onderhouden. Ook als volwassenen moet je opnieuw met elkaar in gesprek gaan, de stereotypen uit de jeugd vergeten en niet blijven hangen in oude beelden.

FOTO NEDERLANDS DAGBLAD

'Vier met elkaar dat je broer en zus bent'

Voor het eerst in Nederland op 10 april: Broers- en zussendag

Een Broers- en zussendag had er allang moeten zijn, meent Minke Weggemans. „Het is niet alleen belangrijk voor kleine kinderen om op die dag iets speciaals te doen voor hun broertje of zusje en ze bij wijze van spreke te verrassen met een mooie tekening. Vooral voor volwassen broers en zussen is het een gouden kans. Volwassenen gaan vaak zo op in werk en gezin en de beslommeringen van elke dag dat ze niet aan hun broers of zussen toekomen. Op 10 april sta je erbij stil: 'Hé, ik ben ook nog broer of zus, wat leuk'. De relatie tussen broer en zus krijgt in het algemeen bitter weinig aandacht in de pers of in boeken, terwijl de relatie met de partner en tussen ouders en kinderen wel enorme belangstelling geniet.”

Waarom is de relatie met broer en zus zo belangrijk?

„Een broer of zus is een unieke persoon in je leven. Iemand die jou al kende toen je klein was (of andersom) en die - als alles goed gaat - met je meegaat tot het einde van je leven. Alle reden om in Nederland niet alleen een Moederdag en een Vaderdag hebben, maar ook een Broers- en zussendag. Een dag waarop we speciale aandacht besteden aan onze zussen en broers. Een dag om waardering voor elkaar te laten blijken, contact te zoeken of samen iets te ondernemen. Een dag om te vieren dat je een broer of zus bent. Vooral als het contact ver-

waterd is, kan een telefoontje wat uit de lucht komen vallen. Doe je het ter gelegenheid van Broers- en zussendag, dan werkt dit enorm drempeleverlagend.”

In de Verenigde Staten kennen ze deze dag al?

„Ja, in 27 staten is het inmiddels een officiële dag. Nederland is het eerste land in Europa, maar ik zou het toejuichen als dit initiatief zich als een olievlek over

Broers- en zussendag?

Van Ria de Vreugd (22), achtste van tien kinderen, hoeft zo'n dag niet zo... „Bij ons gaat het vanzelf. Wij doen al zo vaak dingen met elkaar. We wonen, op één na, ook allemaal dicht bij elkaar. We gaan bij elkaar op verjaardag, tussen de middag eten of met elkaar winkelen. Met de één heb je natuurlijk een betere band dan met de ander; leeftijd speelt in een groot gezin ook een rol. Maar ik zou, als het er op aankwam, niet kunnen kiezen tussen mijn broers en zussen, daarvoor zijn ze me allemaal even dierbaar. Ik vind het vanzelfsprekend dat je goed met elkaar probeert om te gaan. Dat betekent dat je investeert in elkaar, ook in de aanhang, al moet je jezelf daarom wel eens op de tweede plek zetten.” Gerrit Stemerdink (75), jongste van vier kinderen: „Ik sta heel positief tegenover zo'n initiatief. Je hebt je broers en zussen, doe er wat mee! Zelf zal ik die dag niets ondernemen, omdat we al zoveel vaste afspraken in de familie hebben. Tegenwoordig wonen we ver van elkaar en is het familieverband veel losser. Ik zie in mijn familie dat ontmoeten dé manier is om contact te onderhouden. E-mailen doen we ook, maar dat is waardeloos. Bellen is al beter, maar ontmoeten is het beste. Dan kun je ook in gesprekken dieper gaan dan voor een telefoon. Een telefoon heeft toch iets van 'hup opschieten, het kost geld'. Zeker als je vader en moeder wegvalen, is het belangrijk om als kinderen elkaar te blij-

ven ontmoeten. De moeite is natuurlijk het vol te houden, maar als je doorzet, krijg je er zoveel voor terug. Mijn familie en mijn schoonfamilie hebben beide één keer per jaar een broers- en zussendag. Ik heb nog een broer en een schoonzus. Deze schoonzus is de vrouw van mijn overleden broer. Samen met mijn vrouw, met z'n viertjes dus, komen we één keer per jaar bij elkaar. We zien elkaar veel vaker, op verjaardagen en bij andere gelegenheden, maar dit is onze vaste afspraak. We drinken koffie, gaan wat leuk doen en gaan uit eten, rondom de sterfdag van onze vader, die bijna zeventig jaar geleden overleden is. Waar we over praten? Over vroeger natuurlijk. We praten over het dorp, de kerk, de mensen, onze overleden ouders, broer en zussen, de lagere school, en de HBS waar we allemaal op gezeten hebben. Met wie kun je beter herinneringen ophalen over vroeger dan met je broer en zus?”

Lineke Janssens (42) heeft één broer. „Misschien zou het best wel eens goed zijn om samen met mijn broer te gaan koffiedrinken op 10 april. Wij hebben geen sterke band en zien elkaar alleen op verjaardagen. Ik denk dat het voor die band heel goed zou zijn als wij elkaar eens spraken zonder kamers vol visite.”

Info: www.broersenzussendag.nl

een posteractie, te downloaden vanaf onze website. Het blad Margriet, met een lezersbereik van 2,5 miljoen, steunt ons als een goed doel onder het motto Broer zoekt zus. Zo is er wel meer aandacht in de pers, wat zeer verheugend is. Wel denken wij - de vrijwilligers en ik - dat het uiteindelijk van onderop moet komen.”

U schreef in 2005 het boek 'Broederlijk alleen'. Waar gaat het over?

„Dit boek gaat over rouwverwerking bij de dood van een broer of zus. Er zijn kastenvol boeken over rouw, maar hierover was geen enkel boek. Ik ben christen en opgegroeid in de Gereformeerde Kerk (PKN). Nu wil ik mijzelf niet meer erengens plaatsen, ik ben een open geest geworden. De kernwaarden heb ik echter wel meegekregen, bijvoorbeeld dat wij elkaars broer en zus zijn. Bij het schrijven van dit boek en tijdens lezingen die ik geef, merkte ik hoe zwaar het verlies van een broer of zus valt voor jongere mensen. Als je enige broer overlijdt en jij moet ineens alleen voor je ouder wordende ouders zorgen, is dat dubbel zwaar. Maar voor ouders geldt het net zogoed. Wie alleen achterblijft, kan geen herinneringen meer ophalen aan vroeger thuis, dat is verdrietig en daardoor voel je je eenzaam.”

Wat kan er fout gaan tussen broers en zussen?

„Alles wat er tussen mensen fout kan gaan. Vriendschappen moet je onderhouden, maar een relatie met broer of zus evenzeer. Een broer of zus kan zo vanzelfsprekend zijn dat je denkt: 'Die ken ik wel'. Dat is misschien helemaal niet zo. Als volwassenen moet je opnieuw in gesprek raken, de stereotypen uit de jeugd nu maar eens vergeten en niet blijven hangen in oude beelden.”

Is 10 april commercieel?

„Absoluut niet! Het gaat hier om een wederzijdse relatie, waarbij gelijkwaardigheid en wederkerigheid vooropstaan en aandacht het sleutelwoord is. Het gaat pertinent niet om cadeaus. Die geef je maar op een verjaardag. Bij Vader- en Moederdag gaat het daarentegen om eenrichtingsverkeer, waarbij het kind de ouders iets geeft en in het zonnetje zet.”

Ik ben een broer of zus. Wat betekent dat?

„Ik ben een broer of zus' is inderdaad de kernzin. Niet ik heb een broer of zus. Het is een zeer vanzelfsprekende relatie, en tegelijkertijd een relatie waar wel eens de meeste pijn kan zitten. Het is allemaal zo onduidelijk. Wat moet of mag je van elkaar verwachten? Om het plezier in die relatie te benadrukken of weer naar boven te krijgen of te onderstrepen is er Broers- en zussendag op 10 april.”

door Lia van de Minkels

Beerput

Toni Wells, een jonge, succesvolle carrièrevrouw, maakt in de roman *De beslissing* zware tijden door. Ze is kortgeleden gescheiden van Chris, verhuisd met zoon Ben van vijf en begonnen aan een nieuwe baan met grote verantwoordelijkheden. Het gedrag van Ben is verbijsterend moeilijk. Voorheen was hij een gewoon, rustig kind, gemakkelijk in de omgang. Een tijdje voor de scheiding kwam daar een omkeer in en nu is hij bijna niet te hantieren. Kerk en geloof zeggen Toni weinig meer, ze heeft er ook geen tijd voor. Zowel bij Reggae op haar werk als bij Yancy, die haar zoon bij Ben op rugby heeft, kan Toni haar verhaal kwijt in van hen krijgt ze de nodige steun. Deze vrouwen stimuleren haar om weer naar de kerk te gaan en haar heil bij God te zoeken. Dan blijkt Toni's succesvolle zwager, die goud verdient in de computerbusiness, een vieze smerelap te zijn. De ramp is compleet. Zwager en zus worden beiden opgepakt. Nichtje Windham van vijftien kan niet bij oma blijven en komt daarom bij Toni logeren. Langzamerhand gaat de beerput open en vallen de puzzelstukjes op hun plaats. Toni moet keuzes maken. De carrièrevrouw die haar kind moeilijk voorrang kon geven, brengt alle offers die nodig zijn voor haar zoon.

De beslissing is een spannend boek, dat leest als een trein. Het behandelt een weerzinwekkend thema: kinderporno. Uitgebreid komen de gevolgen voor kind en omgeving aan bod, dit alles ingebed in een setting van christelijke hulpverlening.

De beslissing
Nancy Rue. Uitg. Barnabas, Heerenveen 2008. 345 blz. € 19,95

Alleen

In *Wilde roos* leeft Geneva Patterson in een uithoek van Haven's End. Niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk. Op haar achtste heeft ze haar moeder verloren en rond haar twintig-

ste is ook haar vader overleden. Veel had ze niet aan hem, een ruige man, aan alcohol verslaafd. Maar in elk geval hoorde ze toen nog bij iemand. Nu is ze helemaal alleen, ten prooi aan de spot van de jeugd en belaagd door mannen van bedenkelijk allooi. Naast haar kleine woning wordt een wereldwijd huis gebouwd door Caleb Phelps, zoon van een scheepsmagnaat te Boston. Hij had gedacht hier met zijn aanstaande bruid te gaan wonen. Als Caleb echter verdacht wordt van het verduisteren van geld uit het familiebedrijf, houdt Arabella het direct voor gezien. Caleb vertrekt uit Boston en gaat voorlopig naar zijn huis in Haven's End. Maar ook daar is hij niet veilig voor roddel en scheve blikken. Alleen Geneva stoort zich niet aan de verdenkingen. Zo ontstaat er een merkwaardige vriendschap tussen een onontwikkeld meisje en de erfgenaam van een miljardenbedrijf.

Wilde roos is een boeiend boek, het leest gemakkelijk. Tegelijkertijd houd je als lezer een wat onwettelijk gevoel. Het is moeilijk om je te identificeren met de hoofdpersonen. Het veranderingsproces dat plaatsvindt bij Geneva, zowel op geloofsgebied als wat haar vorming betreft, gaat te vlotjes en in een te hoog tempo.

Wilde roos
Ruth Axtell Morren. (vert. Daniëlle Langerak). Uitg. Mozaiek, Zoetermeer 2008. 356 blz. € 19,90

'De kracht van mijn onmacht'

Uitgeleucht

door Martha Aalbers

„Zie maar hoe je er weer in komt”, zegt vader van der Stel onaangedaan, maar niet zonder liefde, als zijn spastische dochterje Joy naast haar rolstoel ligt. Door de houding van haar vader leert Joy te vechten en ontworstelt zij zich aan de wereld van de gehandicapten.

Joy van der Stel (32) is getrouwd en heeft een dochterje van vier jaar. Zij is een 'succesvol managementcoach', aldus de achterflap van het boek *De kracht van mijn onmacht*, dat onlangs van haar hand verscheen.

Zij wordt voor tachtig procent spastisch geboren en volgens de artsen zal ze nooit zelfstandig kunnen functioneren. In haar vader ontwaakt op dat moment strijdlust. Hij is absoluut niet van plan zich bij zo'n diagnose neer te leggen: „Hij was

vastbesloten om te kijken naar mijn mogelijkheden, in plaats van naar mijn onmogelijkheden.” Joy doorloopt een lange weg van revalidatiecentra. Zij noemt de wereld van de gehandicapte 'De Kleine Wereld', waar alles voor je gedaan wordt als je niet oppast, en men uitgaat van je onmogelijkheden. Zij wordt een paar keer geopeerd en moet soms jaren liggen om van een operatie te herstellen. Ten slotte komt ze terecht in Het Dorp te Arnhem. Al die gehandicapten bij elkaar die hun gehandicapte leventie leiden, benauwen haar als jongvolwassen vreselijk. Ze wil 'De Grote Wereld' in.

'Vleugellam'

Haar boek doet mij sterk denken aan *Vleugellam* van Annelot Henrike Westervoort, dat in mei 2007 verscheen. Hierin verzet Westervoort (ook spastisch en aan een rolstoel gebonden) zich juist tegen de trend om zo min mogelijk gehandicapt te zijn en tegen de enorme druk om uit het gehandicaptenwereldje te stappen. Juist gehandicapten discrimineren elkaar zo vreselijk, noteert Westervoort. Wie is het zelfstandigst? Ze ging de strijd aan met de valide wereld en ontdekte dat het niet

'Krijgen' is in de rolstoel niet het goede woord... FOTO GPD/FROUWKE BIJLSTRA

raar is om in de wereld van de gehandicapte te blijven.

De ouders van Joy van der Stel zijn inmiddels gescheiden en haar vader is bepaald geen trouwe bezoeker. Vader begint haar uit te nodigen voor lezingen en trainingen die nog het beste onder de noemer 'De kracht van het positief denken' worden gebracht. Deze boodschap wordt door Joy

omhelsd. Joy krijgt een eigen huis, een vriend, een kind en een eigen bedrijf als managementcoach. 'Je kunt het als je wilt', draagt zij nu ook professioneel uit.

Annelot Westervoort zocht het niet in het positieve denken en de eigen kracht, maar worstelde met God en kwam ternaauwernood boven. „Ik mag gehandicapt zijn en leven in mijn eigen tempo en op mijn tijd. Als dat geen overwinning op mijzelf is. Ik heb God z'n oren rood gedankt.” (*Nederlands Dagblad*, 23 mei 2007).

Joy van der Stel heeft trouwens haar man, haar baby en haar bedrijf niet 'gekregen'. Krijgen is in een rolstoel niet het goede woord. Elke centimeter van de weg moet worden bevochten. Joy, die niet op haar gehandicapt-zijn wil worden aangesproken, dankt haar succes paradoxaal genoeg toch aan de rolstoel. Want wat zij bereikt, bereiken duizenden vrouwen op 32-jarige leeftijd – alleen niet in een rolstoel.

De kracht van mijn onmacht Grijp de kansen die het leven je biedt

Joy van der Stel. Uitg. Archipel, Amsterdam 2008. 256 blz. € 17,95